

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " "
Negyedre 2 — " "
Egy órára 1 — " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Egy hasznos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alkalmanként jutányos arányban vételnek fel. Helyesírói díj minden sorra külön megbeszélésért 30 kr.

Egyházkerületi közgyűlés előtt.

Debreczen, okt. 23.

Kedden megkezdte a tiszántuli-év. ref. egyházkerület őszi közgyűlését, a melynek a rendes folyóügyeken kívül legfontosabb tárgya lesz az egyházkerületi főjegyzői állásra beadott szavazatok eredményének végleges eldöntése. Semmi kétség, hogy az a többség, amelyből annak a szavazatszedő küldöttségnek a többsége kikerült, amely teljes roszhiszeműséggel végezte a rábizott felelősségteljes feladatot, helyben fogja hagyni a küldöttség machinációját s Zsigmond Sándort a matematika és a józanész minden hívének egyeres megbotránkozására megválasztott egyházkerületi egyházi főjegyzőnek fogja deklarálni. Ezzel tehát szinte nem is kívánunk foglalkozni, annyira meg vagyunk győződve róla, ismervén az egyházkerületi többséget, mely akkor él igazán, ha törvénytelen-ségek árjában tobzódhatik; — hanem inkább egy olyan dolgot kívánunk az ajábbiakban szellőztetni, amely ma még kevésbé ismeretes.

Az egyházkerület tudvalevőleg elrendelte, hogy a debreczeni főiskola hátul-lékos számadásai elkészíttessenek s főiskolai gazdasági tanács ezzel a munkával Elek Lajos főgimnáziumi tanárt, egyházkerületi egyházi aljegyzőt s a gazdasági tanács jegyzőjét bízta meg s hogy minél rövidebb idő alatt elkészül-

hessen: főgimnáziumi 20-ban megállapított heti tanórái fele megtartásának kötelezettsége alól felmentetett s az így tanár nélkül maradt hittani órák ellátására a debreczeni év. ref. egyház egyik segédlelkészét alkalmazták évi 500 frt. segélydíjért; a számadások tehát ekként mielőtt még hozzáfogott volna Elek Lajos az elkészítésükhöz, máris évi 500 frtjába kerültek az egyházkerületnek. A munka tartott másfél évig: az összes erőszben tett kiadás 750 frtot tett. Elkészült azonban az elmúlt tanév végén a számadás, felmerült a gazdasági tanácsban az azokat elkészített jegyző tiszteletdíjének kérdése, a tanács kiküldött egy albizottságot, mely megállapítandó volt a munka mértékével s a gazdasági tanács s a főiskola vagyoni erejével és méltóságával egyaránt összeillő tiszteletdíját a másfélévi munkának.

Ez meg is történik, ki találja ki, miben állapodott meg? Ne találgassák, megmondjuk: 4800 frtban. A ki pedig azt merné állítani, hogy ez hallatlan, azt megnyugtathatjuk azzal, hogy 6000 frtról is volt szó.

Igen, de — mondhatja valaki s mondjuk mi magunk is — ez az ur heti 10 óra alól fel volt mentve, ami a főiskola pénztárának 700 frtjába került s azonkívül tanári fizetését épenugy meg kapta, mintha 20 órát tanított volna, tehát ha már elfogadjuk, azt az elfogadhatatlan 4800 frtot, abból a

750-et s az 1600 frt tanári fizetésnek felét másféléven át, azaz 1200 frtot le kell ütni, mert egy munkáért két fizetést senki sem igényelhet.

Van azonban a kérdésnek más oldala is. Az t. i. hogy bármennyit adnak: miből fizetik? A főiskola folyó évi költségvetése 8000 frt felesleget mutatott s azt már az egyházkerület a maga teljes összegében felhasználta májusban a főiskolai tanárok fizetésének emelésére, a mely emelés Elek Lajosnak ép n 500 frttal növelte a folyó évi jövedelmét, kérdjük, ismételt honnan vesznek a számára 4800 frtot?

De tovább megyünk. Nem láttuk még azt a számadást teljes alakjában, nem a mi feladatunk, de nem is czélunk felette bírálatot mondani, sőt készséggel felteszszük, hogy derék és megfelelő (de nem 4800 frtnyi!) jutalomra méltó munka; azonban bármilyen is, legyen a főiskolának belőle haszna avagy kára, egyremegy: az elkészítés terheit az összes alapoknak egyenletesen kell viselniök s nem egyedül a közszükségleti pénztárnak, mint azt a gazdasági tanács határozta, ha ugyan jogosan nem a gazdasági tanács azon tagjait terheli, a kik oda engedték jutni a dolgot, hogy ezt a külön megbízást kellett adni a végből, hogy egyszer elkészülhessenek a számadások.

Ezekre a kérdésekre kérünk választ a keddi gyűléstől.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Őszi rózsá.

— A Hét legutolsó számából. —

Temetnek, temetnek, virágot temetnek,
Elhervadt virágát nyíló kikeletnek.
Halvány rózsaszírom, fehér őszi rózsá
Borul le a sötét, gyászos koporsóra.

Tavaszt élte még s elhervadt őszre,
Viszik ki, viszik ki széles temetőbe.
Széles temetőnek is a legszélére . .
A temetőszélen sötét sir ölébe.

Beszélgem a szellő sárguló harasztal . .
Huszárok jöttek az elmúlt tavasszal.
Kard az oldalukon, vállukon meg mente —
Mint szép magyar legény szalasz szép levente.

Nyalka huszárkáplár . . sutgó a szója,
Hajtott rá, bajtott rá a legszebbik rózsá.
A lány megszerette, az meg hitegette
Elbucszott tőle már ötödnap este.

Isten veled lelkem; szép falusi rózsá,
Válnunk kell bus trombitaszóra.
Idegen vidékre, messze megy a század
. . . Bodrog vize mellől busulok utánad.

Gyönyörű szép szemed csak eszembe leszen
Piczi-piros ajkad emlékembe veszem.
Ha tengeren tutra, nagy messze vinnének,
Még onnét is rózsám visszajönnék érted.

Várja a lány, várja, minden áldott este
Az országot felé úgy néz epekedve,
Holnap mejön bizton . . Szép pej lován
titkon,
Harmatos hajnalon csak itt terem, itthon.

Tudom én, várom én akármit is szólnak,
Ha nem jön meg márma, majd csak mejön
holnap.
Ha holnap nem máskor, — őszi hervadas-
kor, —
Ne mondjátok, hogy nem, tudom én azt,
mástól.

Hervad már, fonnyad már virágos kis kertem,
Nyissa ki a zsálot édes anyám, lelkem.
Lássak ki az utra, széles országuttra . .
Erzi lelkem, hogy még boldog lehet újra,

Fehér őszi rózsát tegyenek hajamba,
Fényes, piros klárist szép fehér nyakamra,
Adjak rám hősziű, új babos ruhámat,
. . . Hadd várjam ünnepi díszben a babámat.

Ottan jön . . . látom már futó paripáját,
Ottan jön, elviszi hűsleges babáját.

Hah, a trombitaszó! Legyetek csak csendbe,
. Hogy villog a kardja, hogy lobog a
mente . . .

Szerte hull, szerte száll a levél, falevél,
Szálltában, röptiben mit susog, mit mesél —
Szedjétek leányok fehér őszi rózsát,
S tanuljátok meg egy temetési nótát.

Mert hiszen temetnek, virágot temetnek,
Elhervadt virágját nyíló kikeletnek.
Szomorun kongatják az öreg harangot,
Siratva temetnek egy fehér galambot.

Farkas Imre.

A prágai ghettoából.

— Kohn S. zsidó történetei. — 78

Fordította: ifj. Möricz Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

Dávid Leb Magdeburger.

Folytatása és vége.

Friss orozájú gyermekesereg kísérte Magdeburgert az almémörhöz, k örömeiben szólni sem tudott, midőn a thorát meg kellett volna áldania. Három héttel ezelőtt a schofár fuvas-kor ugyane helyen szégyenemre állott s ma pedig a primator jóvoltából a nap irigyelt hősei között. Hanem ezzel még nem volt ki

BELFÖLD.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott, melynek napirendjén a tegnapi elfogadott törvényjavaslat harmadszori olvasása, az indemnitáról szóló törvényjavaslat és az állami számvevőségek jelentései vannak a Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt az 1895. évre eszközölt leszámolásról és az 1897. év második negyedében előfordult tulkiadásokról.

A főrendiház köréből. A főrendiház igazoló bizottsága Kussevich Szvetozár, gróf Keglevich Oszkár, gróf Daskovich Tivadar főrendi képviselők neveit mandátumaik lejarta következtében, gróf Batthyány József, gróf Pálffy Mórícz örökös jogu és báró Baich Milos főrendiházi tagok neveit pedig elhalalozásuk következtében a főrendek jegyzékéből törölte, egyúttal pedig Kussevich Szvetozár, gróf Keglevich Oszkár, gróf Draskovich Tivadar főrendi képviselők, Sombory Lajos és Ernuszt Kelemen élethossziglan kinevezett főrendiházi tagok neveit pedig a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatta.

Inkompatibilitási törvény-főrendiház. Meg az évnek tavaszán, a képviselőházhoz tömegesen érkező összeférhetlenségi bejelentéseknek a hatása alatt, szükségesnek találta a kormány, mintegy villámhárom, bizottságnak a kiküldését azzal az utasítással, hogy vegye revízió alá az inkompatibilitási törvényt, az 1875. I. törvényzikket s annak módosítása ügyében terjesszen a Ház elé javaslatot. A bizottság kevés idővel a kiküldetése után megalakult, de azóta egyáltalán nem adott semmiféle életjelet. Elvégre csütörtökre egybehívták, hogy megállapítsa eljárásának rendjét azonban több tagjának másnemű elfoglaltsága miatt az ülés nem volt megtartható. A szabad-lvű párthoz tartozó bizottsági tagok egyebirant magánértekezések formájában már jó ideje foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mily irányban és kiterjedésben módosítsák az összeférhetlenségi törvényt. Egyes nézetekre nézve eltérők a nézetek, de egy dologban valamennyien egyetértenek. És pedig abban, hogy az új inkompatibilitási törvény hatálya nem szorítható csupán a képviselőházba, hanem ki kell annak terjednie a főrendekre is, eltekintve természetesen a rendelkezések ama kategóriájától, mely a hivatali állások és a törvényhozási működés közt alapít meg összeférhetlenséget. Más szempont alá esnek azonban az inkompatibilitásnak ugynevezett érdekeltiségei, — a kormányfővel üzeti összeköttetésben álló bankok, részvenytársaságok és egyéb vállalatok igazgatásában elfoglalt állásokat illető — esetei. A bizottsági tagok túlnyomó többségének vélekedése szerint mindazok a motívumok, melyek a képviselőkre nézve fenfornak, megkövetelik, hogy a törvény ide vonatkozó rendelkezései a főrendiház tagjaira nézve is alkalmazást nyerjenek. Értésülésünk szerint egészen bizonyos, hogy ezen az alapon kidolgozott törvénytervezetet fog a bizottság a Ház elé terjesztetni.

A honvéd akadémia. A. W. T-nak jelentik budapesti kelettel: a honvédség márvadó köréit most az a kérdés foglalkoztatja élen, hogy miként alakítsák az új honvédségi tanintézetek belső szervezését. A honvédségi akadémia a Ludovika Akadémia általa kitérásból fog kiindulni. A főrendiskola Sopronban lesz. A kadétskolák Pécsen és Nagyváradon. A belső organizáció, a berendezés és a tanterv teljesen a megfelelő ausztriai intézetek mintájára van tervezve. Az akadémianak a weizkircheni akadémia fog mintául szolgálni. A kadétskolákat a közös hadseregbeli gyalogsági kadétskolák szerint szervezik. A honvédelmi miniszteriumban nagy súlyt helyeznek arra, hogy az új tanintézetek számára alkalmas tantervet szerzenek, a kik a szakképzettség kívül a magyar nyelvet is teljesen bírják és magyar honpolgárok legyenek. Ez utóbbi tekintetben a közös hadügyminiszterium teljesen egyetért a honvédelmi miniszteriummal. Az új magyar katonai tanintézetekben a német nyelv oktatására nagy súlyt fognak fektetni, mivel különösen az ifjabb honvédtisztek között feltűnő jelenség, hogy egyáltalán nem értik a német nyelvet.

Fiumei dolgok. Az az értekezlet, mely szerdán ült össze a miniszterelnökségben hogy a fiumei zavaros ügyek fölött tanács-

kozzék, még folytatja tanácskozásait. Mint értesülünk, az értekezlet még egy két napig eltart, hogy végleg előkészítse a fiumei zűlést viszonyok radikális rendezését. Döntő értekezlet jövő hó elején lesz Fiumében.

Interpelláció. A máramarosi kincstári erdők faállományának kihasználására vonatkozó bérlet a jövő évben lejár. Ez ügyvel már most foglalkozik a földmívelésügyi miniszterium, hol a bérletet ismét monopólium tárgyává akarják tenni. Ez ügyben, — mint értesülünk — a képviselőház szombati ülésén Barta Ödön megfogja interpellálni a földmívelésügyi minisztert.

KÜLFÖLD.

Az osztrák zürzavar. A Lajthán tül zavart állapotok folytán a király nem a jövő hét keddjén — mint tervezve volt — hanem már szombaton elutazik Budapesiről és Bécsbe érkezése után azonnal fogadni fogja Badeni miniszterelnököt. E hír eléggé jellemzi a helyzetet, Badeni egyebirant mindenképpen a teljes erővel dühöngő obstrukciós megfékezésén töri a fejét és evégből tárgyalásokat folytat a jobboldalial minék eredménye az lesz, hogy állandó üléseket fognak tartani. Éjjel-nappal ülésezni fognak, hogy az ellenzék kimerüljön. A parlamenti csaták zajában új párt is alakult. A ház ama tagjai ugyanis, akik egy párthoz sem tartoztak, számszerint nyolczan, új klubot alakítottak, amelynek neve: Club der Wilden. Jellemző kis cím! A nagy zürzavarban a béke hírek még sem pihennek. A Vaterland azt írja, hogy Dipuali báró alhatatosan küzd indítványának sikere érdekében és mint hírlík, indítványának esélyei a pártok körében gyarapodtak és így valamiféle megoldást már a közel jövőtől várnak. — Megválnak majd, hogy mi valóság meg e rózsás reményekből. Az ifjú csehok lapja a prágai Politik ezeket írja: A kormány permanens ülések életbeléptetésével akarja a parlament munkaképességét helyreállítani, de ha e szándékának sikere nem lesz, akkor újból oly nehéz helyzet előtt fog állani, mint az utolsó ülésszak berekesztése előtt. Sokáig ez

merítve a Magdeburger ünnepeltetése. — A főrabbinus a thora örömmünnepe estején vendégséget adott, melyre régi szokás szerint az Altneu zsinagóga kitünőbb látogatói s a nap érdemes tisztthorozói voltak hivatalosak. Ezuttal a tulboldog Magdeburger is megérte a magas szerezését. Örömeben még a térde is reszkett, midőn mint meghívott vendég, az imádvatisztelt főpap szobájába beléphetett. Leírhatatlani boldog volt, midőn a főpap barátságosan mosolyogva az asztalhoz szólította. Sőt mint a nap egyik hőse, elég közel ült a primatorhoz. Frankl primator is ott volt, a rabbinus mellé ült le. Bor, hideg sülték, sütemény s gyümölcsök voltak feltalálva. Külömben is kevesen fogyasztottak a esemegekből, mivel a társaság inkább ama beesületet óhajtotta, hogy a főrabbinus társaságában tölthetett egy órát. Magdeburger meg éppen semmihez sem nyult, a nagy gyönyörűségtől még a torka is elfuladt.

A főrabbinus legelebb néhány bibliaidézetet magyarázott meg, de aztán általános lett a társalgás. Magdeburger gyöngye volt ily választékos beszédhez, azért kegyesen hallgatott, szinte chnyelvén a rabbinusnak minden szavát. Majd rövid ideig szünetelt a társalgás, mit a primator arra használt fel, hogy Magdeburgert meg szólította:

— Kérem valamire kelmedet! mondá.

— Primatorleben, még ön kéregeálni akar engem? ha szolgálatára állhatok, szívesen eselekszem.

— Azt jól tudja, magyarázta a primator,

hogy van nekem egy kis zsinagógám, én alapítottam, itt eddig mindig Reb Refoel Ullmann tülkölt, nagyon derék, kitünő ember. De legutóbb azt mondta, hogy már előregedett s képtelen e fáradságra. En tehát most az ő helyére szeretnék valami tisztletreméltó, érdemes baal-tekiet. Nagyon lekötelezne, ha jövendőre az én házi zsinagógámban elvállalná a schofer fuvást.

Magdeburger úgy felpirosodott, mint a paprika s már ép hálalkodni akart, midőn a rabbinus is közbe szólott:

— Primator! Aztán mindkét napra leakarja foglalni?

— Miért rabbi ur? kérdé Frankl.

— Mert magam is szeretném, ha egyik ünnepnap az én és házi zsinagógámban is fuhatna Reb Magdeburger.

— Már miért ne, kiáltotta Magdeburger örömeben, már nem törtöztethette magát tovább, az első nap a rebbenél, másodnap a primatornál fuvom a schofert, ha ugyan jó erőben megerem.

— Meg a századik esztendőt is boldogan megéred! Utoljára még ezzel is megáldotta a rabbi.

Magdeburger most hirtelen neves ember lett a ghettoiban. Számos tisztelotheli hivatalalt ruháztak reá. Nem ugyan, amelyekhez tudomány s okosság kivántatott, hanem melyeknél a megbízhatóság s beesületesség volt a főkellék. Az Altneu zsinagóga pénztárnokságát is reá

bizták, valamint a temetkezési testvér egyesület, az árvaház hasonló hivatalait.

És mivel gróf Lazsanzsky gubernátor is szívesen ajánlotta a cseh főnemességnek, az üzleti tevékenykedése is nagy mértékben fokozódott, úgy hogy alsóbbrendű ügyfelei közül már csupán Kubitska grófi szolgálta ki. Ezt is hálából, mivel mint moadé, a portás ajánlatára jutott a szerenesehoz megbízásához. — A főrabbinus áldása másként is beteljesedett rajta, mivel tuléte elbeszélésünk valamennyi személyt a feleségének s a Kubitska legfiatalabb leányának a kivételével. Magas és boldog öreg kort élt. Agg nejenek a karjaiban szenderült a szelid, örök álomra s hű felesége is nemsókára követhette hön szerető nejét.

Elbeszélésünk óta, a jelen században lényegesen megváltoztak a körülmények. — A ghetto kapui bomlottak. A hit, az istentisztelet alakja többé nem választó gát az állami életben. A tevékenység, az igyekvő erő előtt széles, határtalan mező nyílt meg. Ugy hogy a mit elbeszélünk, ma abból sok szinte hihetetlenül hangzik. Pedig szinigazságával bizonyosság amellet, hogy még a nehéz nyomás s lealacsonyítás sem képes az emberi kebléből, még a tudatlanok s lelki szegények kebléből sem képes az isteni szíkrát kiölni. És hogy a szinjóság, valamint a beesületesség ép úgy ékíthetik az embert, mint csak a lelki tehetségek.

az állapot így nem tarthat. Bádeni miniszterelnök — úgy látzik — szintén a végére van elszánva. Jó forrásból érkező hírek szerint kijelentette barátai előtt, hogy bármely pillanatban hajlandó állásától visszalepni, ha ennek folytán a Reichsrath pártjai akár közös meg egyezés, akár pedig az obstrukciónál való lemondás árán a provizóriumról szóló törvényjavaslat elé nem görditenek több akadályokat. Az osztrák miniszterelnök emez elhatározásáról alighanem a Budapestre érkezett gróf Goluchowszky közös külügyminiszter tesz jelen est a királynak és így nem valószínű, hogy a külügyminiszternek Bécsbe való visszakeresése forduló pontot fog képezni az oly rég tartó és immár szinte állandó osztrák zűrzavarban.

Lozói kitüntetés. A király Lozének, a francia köztársaság visszahívott nagyköveteinek a Szent István rend nagykeresztjét adományozta. E nagy kitüntetés kiváló fontosságai bir éppen azon körülményeknél fogva, a melyekben megtörtént. Lozét a francia kormány visszahívta Bécsből, mert állítólag nem akart elmenni Algériába. A király kitüntetés azonban dekumentálja, hogy a bucsuzó diplomata mily rokonszenvnek örvendett az osztrák-magyar monarchiában és hogy mennyire vitva ki magának az uralkodó b-csüését, ki nek udvaránál a francia köztársaságot reprezentálta. A kitüntetés híre a politikai körökben nagy feltűnést, de mindenütt teljes meglepedést keltett és Párisban sem fogja eltéveszteni hatását.

.....
Irtá: **Gondy Károly.**

Nem adok címet, mert el sem olvasnák. Nevét, számát sem tudván adni a sok cikknek, melyek az utcák elnevezése és házszámozása érdekében irattak; magam is vagy egy tucetet neki eresztettem.

De most hó megállj! a bizottság utólagra conferál. Össze ül újra és a végülében a végelgyengülésben halkan mondja a hogy: meg lesz!

Harmincz év óta ülnek rajta, csak kikölték végre; az nem változtat ha a tyukok ennyi idő alatt is változtak, csak kék egynehány a sok záp között. Ha nem elegendő hintorgatják a Tojatókat, lehet kelletlenül több marad keletlenül.

A névtől nagyon sok függ. főkélléke, hogy hangzatos legyen, miután csak úgy lehet azt emlékeztetben tartani és valószínű hogy újra több századra érvényben maradjon. Ha csak lehet ne menjünk vissza a rég mult időbe, kivált ha nem történelmi név van kérdésben, de mennyit vesztek az ő család nevek a mostani névmagyarosítással! . . .

Egy századba sem telik hogy a Zrínyi utcában csak úgy hemzsegnék az apró Zrínyik mint a szemét dombon a csibék, mert a jó Zrínyiek akkor is csak szeretik a buzát, de továbbra még kisütik hogy az utca örökül van elnevezve.

A francziában a divat (mode) a világtól (monde) csak egy betűben tér el, de hogy a világban minden, ugy a nevek is divat után változnak. Azért hogy Tuhutum ősrégi név, de azért nem kell az új magyaroknak, de még Leokádia és Ursula már csak a kalendárium-ban található.

Nalunk p. a legtöbb névcsere Eszterikére, Erzsikére esik, ha ugyan Dobronyi a Zsuzsánákat is megtisztelti a Havasi kúrttel.

Divatos most a Honka-Aranka, Alma-Pálma, Ella-Bella, Berta-Cella, Tera-Verá, Dóra-Nóra, Erzsike-Stefike, Ilke-Lilike sat.

A név annál szebb, minél ismeretlenebb, ideális legyen és ne hasonlítson közönséges ismert tárgyra. p. Karolin-Krinolin, Mariskarika. Bizony egy pár nőnev elcsuszna az utcák nevei közé, ha mindjárt vannak városok, hol az elnevezésben az összefüggő erkölcöt is veszik figyelembe.

Legközelebb Charlottenburg városa nem engedte egyik utcáját Göthe ideáljáról »Fridrike«-nak elnevezni. Tiltakozását azzal indokolta, hogy a nagy író viszonya nem egész

pátói jellegű, hogy kelletlenül többit olvasott ideálta szeméből és közelről nézett a szívébe. Mi sem kérünk »Lilla«- utcát, kinek gyűrűjét a Csokonai relikviák között őrizzük, mert a bizottság még kisütné, hogy a viszony nem külső, de belső volt.

Bizony sok függ a névtől, a helyes elnevezéstől, sokszor fix pontja gondolkozásunknak, gőczpontja ideg sugarainknak. Mi is lett volna Schiller Laurája nélkül?!

A minapában panaszkodott egy elég jónévű czég tulajdonosa, hogy mennyire elégedetlen az utcájuk elnevezésével. Hiába írom — mondja — hogy nagy gyáros, hiába hogy szesz nagy, vas nagy, boronagy, karnagy, hadnagy (!) ha a nagy Liba utcában lakom. Szinte kiderült az arca és nagyott lélegzett midőn újságotam (!) hogy a nagy Libából nagy Kazinczy lesz. Hát jobb is a sütliba az asztalon, mint a sületlen az utca sarkon.

Igen ám, de még ha az is volna, de a legtöbb utca névtelen. Szinte hihetetlen, hogy van Európában egy 90.000 lelket számláló város, mely oly régi patriarchalis életet folytat, hogy el tudott lenni utca, házszám, világitás és víz nélkül.

Világitás, burkoikat csak ott van, a hol hivatalok vagy kaszárnyák vannak, melyek talán legkisebb adóval járulnak a közterhek támogatására. Hány intelligens ember nem tudja melyik utcában lakik, de még honnan is tudná, ha a név lekopott; a nagy házszámot még egy sem tudja.

Két év előtt történt, hogy a megyén az alispáni hivatalban a mostani főmérnök Stahl Géza a fő és alispán jelenlétében oly famozus fogalmazványt irattak volna velem alá, miszerint a megyével határos házszámok csak három oldala lehet, persze a térbefoglaláshoz ez a legkisebb szám. Meg csoda, hogy nem utczának deklaráltak a háztelkeket . . . a vármegye teheti, kivált ha még egy alirnam, Ezen alkalommal szükség lett volna a vármegye házszáma, ezt pedig csak a becsengetés után a hajdu kiküldése után lehetett megtudni.

A gyengébbek kedvéért és mint kuzisum ide ígatom No 2132 még pedig az 1. számú városházától a 16-dik ház. Valjon az új számozás nem azért késik, mert a városháza nem engedi senkinek sem az elsőségét? . . .

Hajdanában divatban volt a ház elejét minden szombaton megtakarítani, hát bizony a meszelő nem úgy járt néha mint a főmérnök plajbáza, beleszaladt a municziózus erdőbe és ott a hol az utca nevéit is csontkította. A város rendesen évenként egyszer tatarozgatja ingatlanit és a Batthyányi és Teleki utcaiz sarokházán néha a meszelés után a Batthyány-ból csak Bath . . . maradt.

Mióta a magas kincstár nem fizet salétromot Debreczenben, a salétrom magán tulajdona maradt a házi uraknak. Meg kellen-adóztatni, hátha pusztulna? Különbön eléggé meg van az erva, kinek bőven jutott belőle, mert üres e k maradtak a lakások miatta.

Hát sok pusztítás és érthetelenséget idéz elő az az átkozott falrak. A főtéren az ódon Stenczinger házban nem oly régen olvashattuk id. Pájer József üzlete felett: »ájer József, majd kéőbb . . . jer József! mig végre a felhívásnak engedve József az apa az anya-üzletét áttette a nagy templom közelébe.

Most hát jó érzéssel öntött vagy préselt táblákat kérünk még pedig mihamarabb. Ne várjuk be mig a Kakas a végbetűjét lerugja, vagy a Faragó a gő-ját leveti, mert az erkölcs egy is elég gyengélábban áll.

Hej be ritka város mely a második millennium hajnalán keresztelti utcáit nemes rangjához illőleg! Busi, Bundi hol is busul majd bandatok?!

Ha most már a 13-dik cikket írom az utcáink érdekében legye, megengedvegy szót szólanom végre a magam érdekében is.

A mint 1872-ben a Czegléd utcaiz 27. szá. háztól átköltöztem a Teleki utca 2171 szá. házba, ugy taláalomra az új házszámot

(6) illesztettem a czégünkbe. Azóta páratlan 25 év végén vagyunk, de a számok még minueg a régiek és hogy most az utca nevek is változnak czégünk a negyedik javított kiadásra vár, mely változások bizony oly üzletre, honnan annyi adresse megyen naponta, bizony elég kellemetlen.

Ha most a Teleki László gf helyére a régi szentet vissza helyezik, csak dicsereendő elhatározás; ily recepczionnak nem leszünk soha ellen. Most már csak az nyugtatna meg legjobban, ha a házszámozás páratlan maradna a baloldal.

A tegnap tartott ülésel ismét ott vagyunk a hol tavasszal voltunk. Kérjük az utcák elnevezés és házszámozás ügyét átteni egy szélesebb körű bizottsághoz, mely a polgárok kebeléből es főkép a ház tulajdonosokból allana. Vagy minden utca külön bizottsággá alakulva döntse végre a saját maga körében.

Csak nem lehet hogy a Péterfia ne lene Péterfi, midőn az tisztán a Péterfi Jakab összeszavardásából eredt?!

Szám meg most sincs! . . . Hiszen az utcák elnevezése és számozása nem pénz sem jogi kérdés. Vagy lehet azt egy két óra alatt felülbírálni filologia nélkül?

TARKA-ÉLET.

Ősszel a temetőben.

Igy október táján, midőn téli álmára készül a természet, midőn a szél sepi a fak lehullott leveleit, nincs már más a fán, csak a szélről recsegeve repogó töredező ágak, szeretem a temetőt, az elmulás, az enyészettanyját felkeresni.

Hozzá illik hahgulatomhoz, nem érzem oly nagyon az egyedüllétet, az elhagyatottságot, hisz itt is oly szomorú, oly elhagyott minden.

Hideg márvány oszlopok és korhadtt fejfák az en igaz barátaim, betakarja őket a sárgult falevél, az emlékezés hervadt virág koszorúi. . .

Csendben, némán nyugosznak lent az élet, a világ küzdelmeiből kimenekült emberek. Nyugalom, csend honol mindenütt. Megszűnt szenvedés, sok becsvágy, fájó érzés van a temetőbe eltemetve. Járak a sirok között, nézem a siri enyészett, a halál munkáját, napról-napra több sir domborul a régi sirok korhadtt fejfái mellett az új sirok díszes márványai sorakoznak.

Temető! — mily gyászos szomorú hangzása vagy te, mennyi szeretetet, mennyi megnyugvást van benned eltemetve.

A sok apró sirocška, egy-egy anyai szeretet, egy fájdalmas ápolás, a hulló könnyek érzésinek forrása.

A sok tört remények és reménytelenségek utolsó menedéke.

Komor a táj az ősz lehellete a hideg szél végig kergeti a száraz virágokat, leveleket a csendes sirok között, ott egy helyen ülve gondolkozom az enyészeten, a mulandóságon. . .

Gondolkozom, emlékezem egy februri napra, szemeim előtt megjelen a mult egy képe a temető és a temetőbe kicsi sirocška, felette egy térdein zokogó női alak. . . Felujul a fájdalom, szemeim könnyben áznak. —

— Vigasztalnak, de nincs erőm, megtört remények, megsemmisült álmok, boldogságom temetője az a kis sir, ahol együtt térdeünk utólagára, a kis sirba van temetve boldogságunk kis virága, az igaz szerelem. . . Látom a könnyben uszó szép szemeket, érzem az utolsó bucsu pillanatának fájdalmát.

S a kis sirnál elváltak az utaink.

Te messze messze távoztál a kisedd sirtól, azt benővi a fű, ráborul a feledés neki enyhülést nyujt a siri átom. . .

S te talán boldog is vagy? nem bánt az emlékezés. És én itt messze idegenbe ülök a sirok közt emlékezem reád, reá . . . boldogságunkra, s a mostani boldogtalanságra. . .

S a kis sir felett kigyul a halottak

napján az emlékezés a szeretett gyertya fénye és a láng felett lebeg a kis ártatlan emléke.

E kis sirmál leborulok és imádkozom érted, az anyáért. . .
L' Antique.

Dr. Popper Alajos megünnepeltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 23.

Dr. Popper Alajos ur holnap okt. hó 24. uni meg 70. születése napját és ezen alkalmat ragadja meg a debreczeni társadalom, melynek ő egyik oszlopos tagja, hogy szeretetének és tisztelőinek kifejezést adjon. A nemrégiben legfelsőbb helyről érkezett kitüntetését csak a legszűkebb körben ünnepelték kollegai, a szelesebb korban való ünnepeltetés elől pedig ismert szerénységében kitért, még a Ferencz József rend lovagkeresztjét is rövid uton vette át és melőzni öhajította annak nyilvános ünnepélyes átadását.

70. születése napja nyújtja tehát barátainak és tisztelőinek a kellő alkalmat, hogy az érdemekben megőszült hasznos és aldasos tevékenységet kifejtett kiváló férfiút ovációban reszesítse.

Holnap 10 órakor az ünnepélyt rendező bizottság tagjai tisztelegnek az ünnepeltnek, kiknek nevében dr. Király Ferencz orsz. képviselő üdvözlés és meghívja őt és családját az este tiszteletére rendezett banquetre.

11 órakor az izr. hitközség képviselőtestülete tart ünnepélyes gyűlést, melynek egyedi tárgya dr. Popper Alajos ur üdvözlése. A kibocsátott program szerint Reichmann Ármin hitközségi elnök megnyitója után a hitközség nevében Krausz Vilmos főrabbi, az izr. iskolások nevében annak elnöke dr. Popper Mor fogják üdvözölni.

De emeli az ünnepély fényét, hogy nem csak a szorosán vett hitközség, hanem a többi izr. intézmények vezetői, mint a szentegylet és a Zion egylet is csatlakoznak. A szentegylet és Zion egylet nevében azok elnökei Biedermann József Weisz Sandor tartanak üdvözlő beszédet.

Este 8 órakor a debreczeni társadalom veszi ki a maga részét az ünnepből, amidőn Dr. Popper Alajos részére a Bika-disztermében fényes banketet rendez. Mindazon társadalmi, humanitárius és kulturális intézmények melyek előmozdítására dr. Popper hasznos munkásságát kifejtetti, most rojnak le iránta halajukat és elismerésüket.

A rendező bizottság, mely ezen intézmények vezetőiből alakult igyekezett széles körben mindenkit az ünnepélybe belevonni, de ezután is a banketre meghívja azokat, akiket az idő rövidsége folytán más uton felszólítani nem lehetett. A hölgyek is nagy számban lesznek jelen és így a banket nemcsak fényes hanem kedélyes is lesz.

Színház.

A diplomás kisasszonyok.

— Eredeti fővárosi életkép 3 felvonásban írta Kovási Albert. Zenéjét szerzette Barna Izor. Először adták a Debreczeni városi színházban 1897. október 22-én.

Kovási Albert életképe az eddigieknél is alábbvaló, mert azokon legalább nevetni lehetett, de ezen egyáltalán nem. A tartalmát eimondani nem érdemes de nem is lehetséges, annyira zagyva dolog. A színház sem feltétlenül így a színesek sem játszották kedvvel kollegájuk darabját, ez aztán teljesen tönkretette. Vannak benne doktor-kisasszonyok, akik elég síkkel vannak öltözve, van egy állatszelídítő és madárimitátor valamint egy trapezművész, de a meg két családapa akik nem is csinálnak egyebet mint sületlenségeket, beszélnek 3 felvonásos és két órán keresztül a közönség általános bosszankodására. Szóval a darab kritikanalul. A szereplők közül Kiss Irén, F. Kallay Luiza és Rubos nem részben Serlózy Sziklai érdemelnek emlitést, a többiek egyáltalán nem szolgáltak rá.

Az egyházker. közgyűlés tárgyai.

— Saját tudósítónktól.

Debreczen okt. 23.

A tiszántúli évref. egyházkerület 1897. evi okt. 26-án s következő napjaiban tartandó közgyűlése tárgysorozatainak főbb pontjait a következőkben ismertetjük:

A gyűlés tagjainak számbavétele, szükség esetén küldötségek megválasztására vonatkozó intézkedések.

Az egyházkerületből az egyházkerületi képviselők bejelentése.

Ugyasint a tanintézetek képviselői. Aisó szabócsi egyházkerületébe gondnok választás.

Elnöki megnyitó beszéd alapján. Halálozások Pechy Tamás a mai ág. hitv. egyházkerület felügyelője. Könyves Tóth Antalné halála.

Főjegyzői szavazatok felbontásáról 3 rendbeli jegyzőkönyv, július, szeptember és október hóban Berettyóújfalui fellebbezés az egyházkerületi tiszteletbírók és K. Tóth Kámané k. tanácsbírók fellebbezése a szavazatok felbontása és összeszámolásra nézve küldötségek megválasztása.

Főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyvének átvizsgálására.

Segélygyei pénztárnok számadásának felülvizsgálására.

Díj levelek, czélba vett csereszterződések előleges számbavételére.

Elek Lajos jegyző közbejöttével szavazatok számbavételére a gyűlés folyama alatt kinevezni.

Tanitói képességi vizsgáról jelentés.

Lelekészi képességi vizsgáról jelentés.

Berény István vizsgálóbizottsági tag bejelentése.

Debreczen város tanácsa 100,000 frt alapítványi tőkekamatát 5% emelte föl.

Dr. Baldacsy alapítványi igazgatóság jegyzőkönyve.

Költségvetés az 1898-ik évre megállapítva.

Szatmár-németi egyház 98000 korona kölcsön ügye. 3000 frt kölcsön felvétele.

A Convent 58 sz. végzésére gróf Dégenfeld főgondnok határozatot kér.

Csegei egyházat 2 szavazat illeti meg az egyh. törv. 270 § 11 pontja értelmében.

Közalapi segély kerények az esperesi kar által javaslatba hozva.

Csekélyebb jövedelmű lelkészek érdekében az esperesi kar véleményére.

Debreczeni zsoltar forgalmunk fellendítése. Debreczen sz. kir. város indítványa.

Budha tanára vonatkozó munkák a debreczeni és máramaros-szigeti jogakadémiáknak megküldetnek.

Tanitói fizetések kiegészítése tárgyában érkezett miniszteri leiratok.

Millennium alkalmából kihocsátott legfelsőbb kézirat masa a debreczeni s máramaros-szigeti jogakadémiák részére.

Országos tanszermuzeumi bizottság által szerkesztett a népiszkolaitanítók könyvtárának legyeket a miniszter megküldi.

Tanfolyam halgatása nélkül vizsgázók birói vizsgát nem tehetnek.

Közoktatás állapotáról szóló 26. sz. végzés áttekintés véget megküldetnek.

Tengerészeti hadapródok felvétele ügyében érkezett miniszteri leirat.

Karcagi gymnasium V. és VI. osztálya részére a nyilvánosság megadatik.

Középiskolák államsegélyezési ügy m. turali gymnasiumot illetőleg.

Ugyanabban az ügyben a szatmári főgymnasiumot illetőleg.

Ugyanabban az ügyben a h. m. -vásárhelyi főgymnasiumot illetőleg.

Soproni Láhne-féle tanintézet nyilvánosság joga kiterjesztetik.

Hajdu nánási gymnasium V. és VI. oszt. nyilvánosági jogot a lefolyt évben.

A magyar hadörténelmi emlékek. Középiszkolák részre megküldetnek.

Dóczy Imre igazgató miniszteri megbízottól kinevezetnek.

Lelekészi fizetés emelés tárgyában szatmári egyh. megye indítványa.

Lelekészi árvaház tervbevétele és felállítására ügyében szatmári egyházkerületi véleménye.

H.-nánási egyház tanárai fizetés felemelését nem teljesítheti.

Nagy-váradai felsőbb leánynevelő intézet részére 7000 frt kiutalványoztatott, kiutalványozásának bejelentése és adakozásra felhívás.

Andóházy Szilágyi nevelő intézet gondnoka ügyében egyh. ker. időközi tanácsának itélete.

Konventi képviselők választása.

Debreczeni protestáns lap ügyében több egyház megyénél felszólajtása.

Nagyváradai internátus igazgatója Gyarmathy Kaméla megerősítése.

Andóházy-Szilágyi intézeti ügyek: Felvétel 4 üres helyre. Csiki Lajos int. h. gondnok jelentései s javaslatai Kovács Gábor és társainak rokonság elismerése iránti kérvények.

Tanárválasztási küldötségekbe debreczeni egyház részéről 2 póttag választásának bejelentése.

Egyház. tanügyi bizottság által tárgyalt ügyek:

Gymn. felügyelő jelentései: Gyorsiraszat tanítása a debreczeni főgymn. Kovács Lajos tan. kép. ig. jelentése a német nyelv, ének és zene tanítás ügyében.

Gazdasági tanács jökönyve alapján: Neh. Vályi Janos alapítványa. Tanári fizetések emelése folytán költségvetés átalakítása, fizetések folyóváltatása, főisk. számadások, 1891. júl. 1-től 1895. jun. 30-ig. — Főiskolai költségvetésből kiharadt tételek gymnasiumban 2 új tanszék felállításának ügye, sárospatiki diák vendégek ellátása, collegium alaprajzainak elkészítése.

Folyó hó 26-án d u 4 órakor segély egyleti közgyűlés tartatik azután az Andóházy Szilágyi inézetbe felvétel s az ide tartozó ügyek.

Folyó hó 27-én d e. 9 órakor választások ének és zenetanári tanszékére conventi tagok választása egyh. ker. tanügyi bizottságba egy tag gróf Dégenfeld József helyett. Egyh. ker. bíróság időszaki tanácsának egy évre megválasztása.

Folyó hó 27-én d. u órakor bírósági ügyek.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Bpest, okt. 23.

A képviselőház mai ülésén tárgyalták az indemmitó P. U. s. k. y. előadó röviden ajánlotta a javaslatot, mire Kossuth Ferencz fejtegette a függetlenségi és 48-as párt álláspontját, hangsúlyozva, hogy az alkotmányos era helyreállítását a nem volt eset rá, hogy a kormány indemmitó kért volna meg mielőtt a jövő év pénzügyi programját ismerte volna a ház. Mint az eddigieket, ugy ezt a javaslatot sem fogadja el s megtagadja a felehatalmazást a kormánynak.

A nemzeti párt nevében Tomcsányi László szól, szintén megtagadva a kormány iránt a bizalmat.

Az Ugron párt nevében Sima Ferencz beszélt a javaslat ellen.

A vitát Hétfőn folytatják,

Blaháné nagymama.

Bpest, okt. 23. A Debr. ered. távirata Blaháné, a nemzet csalógyánya a mai naptól fogva a nagymamák sorába lépett. Leányának Szarikának — ki Beóthy Lászlónak a Három kázmér és a Beni bacsi szerzőjének felesége, az éjjel fia született.

Ujdonságok.

* **Vasárnapi istentisztelet.** Holnap vasárnap az istentiszteletet a következők fogják tartani. Az Ispótyai templomban: Mitrovics Gyula, a Kossuth utcai templomban K. Tóth Béla, a kistemplomban Dicsőfi József. Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Hajás Lajos segédleikész.

* **Őszi rozsa.** Mai tárcánk verses közleményének címe ez. A szócsoje lapunk belső dolgozóitársaság Farkas Imre, fiatal költő, akinek toább már sok szép verset olvastak, még többet fognak olvasni azok, akiket nem ragadott meg el a század végének anyagias gondolkodása s felkeresik a tárczarovatban azokat a dolgokat is, amelyek nem a modern naturalizmus tavából fakadnak. Hogy ezt külön kiemelve megmondja okát a vers maga az ő bájosággal egyesült drámai ereje, amely benne lüktet a cím alatt levő sor, mely elég bizonyosság a mellett, hogy a mi fiatal poétán immár a legkényesebb ízlelésű s különösen a régi romantika elismerésében nagyon is szükmarku előkelő heti lapunk mutatója találta arra, hogy munkatársai közé felvegye. — Megvagyunk győződve, hogy ez csak buzdítólag fog hatni Farkas Imrere s helyesen kifejeződni arra, a kit oly regen várunk, a magyar románcz és ballada hivattott művelőjévé.

* **A nagytemplom megnyitása.** A teljesen helyreállított ev. ref. nagytemplom átadása November 7-én lesz a hálaadó istentiszteleten a beszédet Dicsőfi József kitűnő szónok tartja.

* **Aki őfelségét hívja kereszt komának.** Nagy Imre H. Szobozói lakos, aki az 1866-iki hadjáratban is részt vett, a vitézi érdemjel tulajdonosa és nyugalmazott pénzügyi szemléző, a feletti örömeiben, hogy felesége a 14-ik évgyermekével lepte meg, őfelségét a királyt és a királynőt hívta meg kereszt apa és anyai tisztre. Kérvényében hivatkozik azon érdemére is, hogy ez a nyolczadik elő fia. A kabinet irodából minden megjegyzés nélkül érkezett vissza a főispánhoz a folyamodvány.

* **A Hentaller-féle 48-as gyűjtemény sorsa.** Hentaller Lajos országgyűlési képviselőnek, a jeles 48-as historikusnak tudvalevőleg páratlan negyvennyolczas gyűjtemény van a birtokában, amely gyűjtemény magában foglalja a teljes negyvennyolczas iradalmat s ezenkívül mintegy ezer kiváló érdekességű kéziratot s több ezer hirdapöt és plakátot. Maga ez a 48-as gyűjtemény valóságos unikum. Most halljuk, hogy ez a rendkívül értékes és értékes gyűjtemény is — úgy, mint annyi más — való zínőség szerint a külföldre kerül. mert Hentaller Lajossal a Britisch Muzéumnak egyik itt járt megbízottja már érintkezésbe is lépett a mult napokban a gyűjtemény megvétele végett. Valóban kár, ha a gyűjtemény bárhova is kerül, amihor egyedüli méltó helye a magyar nemzeti múzeum volna.

* **Meghívó.** A Zion debreczeni betegsegélyző egyesület 1897. évi október 31-én délután 2 órakor az izr. elemiskola tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyeleti tagok tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1897. okt. 22-én. Weisz Sándor elnök. Simonovits Dezső titkár. Tárj: Az alapszabályok módosítása. Figyelmeztetés. Miután az alapszabályok 31. §-ának b) pontja értelmében az alapzabályokat módosító közgyűlés határozatképességéhez a választmányon kívül legalább 60 tag jelenléte kívántatik meg, a t. e. z. tagok kéretnek a tárgy fontossága iránti tekintetből minél nagyobb számban megjelenni.

* **Ősi falak.** A jaák apátsági templom helyreállítási munkálatait Schulek Frigyes a műemlékek országos bizottságának az építész-e a minap megvizsgálta. A munka jelentékeny részével már elkészültek. A restaurálás 150000 forintba kerül.

Thaly Kálmán országgyűlési képviselő a műemlékek országos bizottságának legutóbbi ülésén a munkácsi vár szakszerű felvétele

iránt tett indítványt. Előadásában kiterjesztett a vár történetének egyik nevezetesebb mozzanataira, a Bathoryak, a Rakóczyak idejére. Az épület eddig feyház volt s most az igazságügyminiszter hatásköréből átment a pénzügyminiszterébe. Eddig műszaki felvételt a várról nem készítettek s erre a legjobb alkalom most kínálkozik a vár kiürítésekor. A bizottság Czigli Győző műveletmi tanárt kérte fel a nagy munkára, aki késznek is nyilatkozott tanítványával a legközelebbi szünet alatt a kérelem teljesítésére. Czigli már a solymosi és árva várakról készített hasoáló felvételeket.

A műemlékek országos bizottságának ülésén jelentést tettek a sülszerűen helyreállított egri minaret, a pozsonyi ferenczrendi torony és a vajdahunyadi Huszarvár újépítésének felülvizsgálatáról. Szehló Ottó műpítő jelentést tesz a nyirbatori minorita és ref. templomokról, melyeket megvizsgál s bejelenti, hogy a bárfaai városbáz restaurálási tervét munkában vannak. A verebélyi r. kath. templom lebontásához hozzájárultak. A csécsi ref. templomban uapfényre jött falkepek lemásolásával Heszka Ferencz tanárt s a mar tyanei (Vasm.) falkepek és a szászdi templom megvizsgálásával Czobor Béla dr. előadó biztákné Steinhauz László bejelenti, hogy a gölniczbanpai plébánia emplom újépítése befejezéséhez közledek és a munkálatokra a munkálatokra a város a miniszterium által 5,000 frton felül 25,657 frtot költött. Thalóczy Lajos udvari tanácsos felhívta a bizottság figyelmét a dalmáciai Sebenicoban a Subics család ezimerével díszített régi portálera, a melyért Rothschild már jelentékeny összeget ajánlott. A bizottság meg fogja vizsgálatni a portálét.

* **Az új ev. ref. kántor első éneklése.** A most választott ev. ref. kántor N. g. y. Andrásholnap vasárnap fog először énekelni megválasztása óta a kis templomban.

* **Ebes elsőrendű vasút állomás.** A kerekedelmi miniszter leiratában értesíti a megyét, hogy Ebesen marhakerülő állomást létesít és rövid idő múlva rendes állomássá teszi.

* **A kisvárdai sertésvásár betiltása.** Ma d. e. sürgöny érkezett a mezővárosi bizottsághoz, melyben a kisvárdai szolgabíróóság értesíti, hogy a sertésvásárt kiütött sertésvesz miatt betiltották.

* **A tiszántúli egyház kerület főgondnokának banketteje.** Kedden d. u. 2 órakor az egyházkerület főgondnoka, Gróf Dégenfeld József főispán az egyházker. gyűlés tagjainak a Bika szaloda dísztermében bankettet ad.

* **A tanítóképződei zene és énektanár választás.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület gyűlésének második napján a tanító képződei énektanár választás tartamára felbessza a kitérők a gyűlést. Az állásra összesen ötven pályáztak és pedig: Psenyeczky Nagy Zoltán, Felhóty László, Varga József, Ivánk Zoltán Szabó Károly. A megválasztásra a legtöbb kilátása a zene akadémia ösmert tanárának Psenyeczky Nagy Zoltánnak van.

* **Kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember gyakorolnak felvetetik a helybeli Polgári takarékszövetkező szövetkezőnél Pályázni szándékozik Katz Jakab igazgató Piac- és Telek utca sarkán levő irodájában személyesen adják át írásbeli ajánlataikat.**

* **Legelősebb férfi és női divatozóképek ifj. Kovács S. cégnél (Kossuth-utca 1-ös tkpénztár épület.)**

TÖRVENYSZÉK.

Pulszky Károly ügye.

Pulszky Károly ismeretes bűnügyében az akták egyre nőnek. Köteteket lehet azokból összeállítani, s mégis az ügy ott áll, hogy a királyi ügyész csak most tehette meg indítványát. Két évi vizsgálatnak tehát az az eredménye, hogy dr. Halász Lajos királyi ügyész Pulszky Károly ellen hivatali sikkasztás bűntette miatt emelt vádat.

Nem olyan bonyolódott ez az ügy csak azzá tették s így szerecsesen k buzták eddig két esztendeig. Erdemes most a bűnügy két esztendejének történetét röviden összefoglalni.

Mielőtt a közönség értesülhetett volna Pulszky Károly sikkasztásairól, Pulszkyt a Lipótmezőre vitték s mindenki legnagyobb ámulására, konstataáltak róla, hogy bolond. A bűnpör csak azután indult meg, csak azután vallotta meg egy hivatalos jelentés, hogy az Országos Képtárban nagy a rendtelenség, s hogy körülbelül hatvan ezer forint hiányzik abból a pénzből amelyet a kormány műkiesek vásárlására Pulszkyknak adott.

Ez volt az első fordulat, melyet nyomon követett a másik: Pulszkyt a tébolyházból a börtönbe szállították.

Következett a vizsgálat, amelyet szintén fordulatok tettek változatossá. A vizsgálóbíró felvetette azt a kérdést, hogy bolond-e Pulszky Károly általában s hogy bolond volt-e a sikkasztások különösen. Es ahány helyen ez a kérdés megfordult, annyit éle volt rá a felelet. Az egyik törvényszéki orvosszakértő azt mondta, hogy a vádlott elméjének semmi baja sincs, a másik annak a véleményének adott kifejezést, hogy a sikkasztások beszámíthatatlan állapotban volt.

Az igazságügyi orvosi tanács kebelében a. lóságos forradalmat támasztott ez a kérdés elannyira, hogy tagjai közül néhányan kiléptek, mert nem akartak hozzájárulni a többség véleményéhez, amely Pulszkyt paralizis progresszívát konstataált.

Végre is az lett a megállapodás, hogy abban az időben, mikor Pulszky sikkasztott, akkor bolond volt, ma már semmi baja sincs vagyis hogy az akkori tetteért aligha felelhet a törvény előtt.

Igy kerültek az iratok Halász Lajos dr. kir. ügyész elé, aki most terjesztette be indítványát, mely szerint Pulszkyt hivatali sikkasztás miatt fogják vád alá.

A több ivre terjedő vádindítvány megokolásában a hirhedt képvásárlások ügye apróra el van mondva. Az indítvány szerint jóval kevesebb az az összeg, mely Pulszky kezén elveszett, mint a mevnnyit a vizsgálat megindításakor Pulszky Ágost Pulszky Károly helyett a közoktatásügyi miniszter kezébe lefizetett; az indítvány szerint a Pulszky által elsikkasztott összeg nem rug többre ötven ezer forintnál.

Az orvosi véleményekkel bőven foglalkozik az ügyész indítvány s arra a következtetésre jut: hogy vajjon Pulszky Károly a bűncselekmény elkövetésekor beszámítható állapotban volt-e, vagy sem, tisztán jeli kérdés s ennek eldöntése a bíró dolga és nem az orvosszakértőké, azért kell főtárgyalást tartani mert csak a főtárgyaláson győződhetik meg a bíró, vajjon Pulszky Károly elméleti állapota milyen beszámítás alá esik.

Az orvosi véleményekről szólva, az indítvány ezt mondja, hogy az orvosi vélemény, mely Pulszky elméjét megfogytokozottnak mondja, szemben a másikkal, — mely épelméjének látta Pulszkyt, nem hozott föl olyan nyomatókos érveket, melyek az ellenlétes orvosi véleményt minden kétséget kizárólag megdönthettek volna.

A törvényszék pár nap múlva fog határozni az ügyész indítványá fölétt.

* **A milliomos esküje.** A budapesti büntető törvényszék esütörtökön folytatta a hamis eskü büntetével vádolt Grosz Antal ügyet. Október hetedikéről halasztották esütörtökre a tárgyalást, de nem fejezheték be s az ítéletre csak tegnap került a sor. Nem annyira maga az eset, amely magában véve a közönségesebbek közül való, mint inkább a vádolt személtisége biztosítja a tárgyalás iránt az érdeklődést. — Grosz Antal ugyanis, noha állandóan vidéken tartózkodik, a fővárosban lakást és fogatokat tart s az ország egyik legnagyobb földbérője. Neumann Dávid ügynök panaszolta be hamis eskü miatt Grosz Antal 1888-ban hazzonbérbe akarta venni gr Erdődy György tiszta-luci birtokát. A grófnak Fest Lajos országgyűlési képviselő volt a megbízottja, ki viszont Neumann David ügynököt

bizta meg, hogy ajánljon bérlőt. Neumann Dávidnak a testvére Neumann Hermann erre Grósz Antalt mutatja be bátyjának, ki aztán elvezette őt Fest Lajoshoz. — A vád szerint Grósz Antai províziót ígért volt Neumann Dávidnak, a bérösszeg-ől egy perczentet, de fizetni csak Neumann Hermannnak fizetett, ki az ő ágen-e volt. Erre történt, hogy Neumann Dávid az egy perczentnek megfelelően, 800 forint iránt pórt indított s ennek során Grósz Antal letette a fősküt arra, hogy Neumann Dávidnak sem megbízást nem adott, sem perczentet nem ígért. Csütörtökön folytatták ebben az ügyben a tárgyalást s ismét tanukat hallgattak ki, a perbeszédet megtartását jövő hó 7-ére halasztották.

Mesés szép selymek méter ára 39 kr.
Dupla széles meleg kelmék " " 19 "
Szép jó velezek " " 19 "

BOROS TESTVÉREKNÉL

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 3. sz.

A kenyér piacon
egy legjobb forgalmu
fűszer üzlet
eladó.

Elköltözés miatt

egy 12 caliberű stajer gyártmányu lancaster vadász fegyver még teljesen jó állapotban, egy vadászskür, 3 jól kitömött különféle madár, mely 75 frtért vétetett, továbbá: egy jó állapotban lévő fűtőkád, teljesen felszerelt tiszta 3 vas gyermekágy olcsó árban eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Debreczen sz. kir. város Tanácsától.

11543
1897.

Árverési híradtmény.

A nagycseri akác-ültetés alá kiadott földeken termelt 475 veka és 236 kötés tenyeri, 940 veka kolompér és 980 darab tök eladása elrendeltetven, értesítetnek a venni kívánók, hogy a fent elsorolt termények a f. é. október hó 27-én szerdán délelőtt 10 órakor a nagycseri Erőlyuki csöszháznál, hol azok beraktározva vannak, nyilvános árverésen el fognak adatni.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Király Gyula gazdasági tanácsnoknál.

Debreczen, 1897. október 21.
A városi tanács.

11-alakú aczél patkó-sarok.

folyton eles a legjobb stárai aczélból, korrumpált lehetetlen, biztos járás által a lovat kíméli, használatban olcsóbb, mint a közönséges patkó-sarok. Árúlapok ingyen és bérmentve, kapható **KASZAB és BREUER** Budapest VI. Eötvös-utca 42. patkó-sarok és csavartárgyak és minden jobb vaskezeskedésben.

A „Kis Pipában“

holnap vasárnap

okt. 24-én

Hurka-és zene-estély

tartatik.

Tisztán kezelt italok, mérsékelt árban.

Pontos kiszolgálás.

Számos látogatást kér

tisztelet el

Kemény János

vendéglős.

MANDEL SAMU és TÁRSA

KABA (HAJDÚMEGYE)

szőlőszetében gyökeres fás ojtvány őszi, esetleg tavaszi szállításra eladó, alany Ripária, a borfaj 110 frt, csemege 120 frt ezre, valamint 40,000 db egy évig használt ojtós bor szűkeges parafa dugó 2 frt ezre.

Földbirtokra

Törlesztéses kölcsönöket

első helyre

és

váltó hiteleket

második helyre

ajánl és legrövidebb idő alatt igen

jutányosan lebonyolít

Balogh Ede

DEBRECZEN, N.-Várad-utca 225. sz.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzüntézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok «Confidentia» czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V. Fűrdő-utca, 4. szám intézendők.

Feltűnően olcsó árak.

Teljes tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

lámpákban

az idény beálltával oly dus választékú raktárt rendeztem be, hogy azzal úgy a legegyszerűbb, mint a legfokozottabb igényeket is kielégíthetem.

Egyidejűleg ajánlom

petroleum raktáramat

hol is kizárólag robbanástól mentes, szagtalan kitűnő

csillár petroleum

arussítatik, melyet a nagyérdemű közönség kényelmére 5 kilós saját edényeimben házhoz szállítok. — Üzlethelyiségemben kisebb mennyiségben is kapható.

Teljes tisztelettel **Lám Sándor,**

Csillár petroleum egyedüli elarusítása.

EISLER IZIDOR

a főposta mellett

tudatja a n. é. közönséggel, hogy

női divatáru cikkekkel

rendkívül dusan el van halmozva

és minden áru

mesés olcsó árban

kapható.

CLAYTON
BUD

Locomobil és gőz
gépek, hore-csöplő

"COLUMBIA-DRILL"
legjobb sorvetőgép

Részletes árjegyzék
Képek

BAUER
Debreczen

12138. Hajdúvármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Hajdúvármegye utadó alapja terhére törvényhatósági utáhalozatának, az 1898-évtől 1903 év végéig terjedő, tehát egy. más után következő 6 évre fedanyag szükségletének (mely évenként mintegy 3300 m³-t tesz ki) szállítását biztosítani óhajtván, e célból az 1897-ik év november hó 18-ik napjának d. e. 10 órájára hivatalos helyiségemben (Debreczenben a vármegye székházában) tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fenti szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (a kellőleg kitöltött elosztási kimutatással együtt) kitűzött nap d. e. 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek, vagy távirattal adott, végre a részletes feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz a részletes feltételekben előírt az ajánlati végösszeg 5%-ának megfelelő bántépénznek a vármegye pénztárába letételét igazoló vételismervénynek kell csatolva lenni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó műszaki művelet és mellékletei a vármegyei kir. államépítészeti hivatala helyiségében (Debreczen Kossuth-utca 2572. sz. a.) naponként d. e. 9—12 óra között megtekinthetők.

Debreczen, 1897. okt. hó 14-én.

Rásó Gyula

kir. tanácsos alispán.

Van szerencsém a n. é. közönségnek az általunk újabban forgalomba hozott

N. Auer-égőket

melyek 70% légszesz megtakarítást érnek s főként igen ajánlatos folyosók, clossettek, konyha és raktárak megvilágítására ajánlani.

A n. é. közönség ösmeretes félelme az izzótest könnyü elromlásáért, ennél fogva hajlandó vagyok az **egész szerelést és a további rendben tartást INGYEN** eszközölni.

Együttal ajánlom az eddig is ösmert és a város minden előkelő helyén már be is vezetett **AUER EGŐINKET** intensiv világitással.

Dus választékú **gáz-luszter raktáramat** olcsó árak mellett ajánlom.

Tisztelettel

REX JÓZSEF

az Auer-égők itteni képviselője.

Magy. kir. szab.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

debreczeni főelárusítója

Debreczeni Ipar és kereskedelmi banknál

f. é. november hó 11 és 12-én tartandó huzásra.

1	nyeremény	60000	korona	
1	"	20000	"	
1	"	10000	"	
1	"	5000	"	
3	" á 2000	6000	"	
5	" " 1000	5000	"	
8	" " 500	4000	"	
30	" " 300	9000	"	
50	" " 100	5000	"	
2900	" " 40	116000	"	
3000		240000	korona	

Kapható:
 egész l. o. m. k. sz. oszt. sorj. 6. -
 3. -
 1.50
 1.15

Debreczeni Ipar és kereskedelmi banknál

(Piacz utca 1829 sz. a.)

egy irodai szolgáló állás házmesteri minősítéssel egybekötve 1898. jan. 1-től üresedés-be jön. Evi 360 frt fizetéssel és szabad lakással. Pályázók felhivatnak, hogy felszerelt kérvényüket f. évi decz. 1 ig fentebbi intézethez benyujtsák.

Ugyanott egy másod emeleti udvari lakás 2 szoba, konyha és mellékhelyiségek f. évi nov. 1-től kiadó.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
 BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzszeplőgép készletek 2 1/2 egész 12 lörécs, szalmakosár-
 gépek, hore-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
 gépek, szénagyújtók.

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egye-
 temes acélekék, két- és háromvasú-
 ekék és min-
 den egyéb
 gazdasági
 gépek.

Részletes árjegyzék kiadásra ingyen és démentoz küldetnek.

Közpviélet és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA czégnél
 Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

Lohse világhírű különlegességei a bőr ápolására.

Eau de Lys de Lohse

Hatvan év ó a felülmulhatatlan mint legkifünőbb bőrviz a
 tökéletes ifjú üdeség megtartására, valamint a nyári
 szeplő, napcsücs, pirosság, sárga foltok és az arcz minden
 tisztatlanságának biztos eltávolítására fehérben és rózsaszinben
 szókéknek, sárgában barnáknak.

Lohse liliumtej-szappan

sodás illata, tisztasága és finomsága végelt a legkifünőbb
 toilette-szappan; darabja 6 kr., rózsaszin 1 frt.

Gyártmányaim vásárlásánál méltóztassék mindig figyelni a czégre:

GUSTAV LOHSE BERLIN
 udvari illatszerész.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárában és jobb ülszter üzleteiben.

A nagy Krach!

New-York és Londonban az európai államokat sem hagyták érintetlenül és ebből kifolyólag egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát, hogy összes készletét csak a munkadíj csekély megtérítése ellenében elárulja. Fel vagyok hatalmazva, ezen megbízást eszközölni. Ennek folytán **6 frt 60 krért** küldöm baskinek a következő tárgyakat:

6 darab legfinomabb asztali kés valódi angol pengéből,
6 darab amerikai szab-ezüst-villa egy drból állól g,
6 darab amerikai szab-ezüst-evőkanál,
12 darab amerikai szab-ezüst-kávéskanál,
1 darab amerikai szab-ezüst-levesmerő,
1 darab amerikai szab-ezüst-tejmerő,
2 darab amerikai szab-ezüst-tojástörő,
6 darab angol Victoria-ajtányer,
2 darab hatásos tabla-gyertya tartó,
1 darab teaszűrő,
1 darab legfinomabb ezüskorszoró.

14 darab összesen **6 frt 60 kr**

A fenti 14 darab ezüst 40 frtkba került, és most ezen **6 frt 60 kr** leszállított árral kapható. — Az amerikai szab-ezüst teljesen fehér ércz, mely az ezüst szímet 25 évig megtartja, s ezért jótállás váltotta ki. Bizonyítékul annak, hogy ezen hirdetés

nem szédélés,

kötelezem magamot, mindenkinek, kinek az aru nem tetszik, kifogás nélkül az összeget visszaadni, ép ezért le mulassza el senki a kedvező alkalmat megragadni, hogy ezen remek garnitúrát megtegye, mely még azon kívül igen alkalmas

lakadalmi és alkalmi ajándéknak

is, úgy mint minden jobb háztartáshoz kapható csakis

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur der vereinigten amerik. Patent-Silberwaaren-Fabriken

Wien, II., Rembrandtstrasse 19. g — Telephon 7114. sz.

Szállítás a vidékre utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Tisztápor között **10 kr.**

Valódi csak az itt látható védjeggyel (Egészségi ércz)

Kívont az elismerő iratokból.

Küldeményt megkaptam és avval igen meg vagyok elégedve, kérek még egy remek garnitúrát **6 frt 60 krért**

Kolozsvár, 6 exell. Bánffy báróné.

A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, szíveskedjek még egy ilyen küldeni.

Bozovics, Magyarország Keresztes Akos, fősz. bíró.

Az első küldeménynyel meg vagyok teljesen elégedve, kérek még egy garnitúrát

Kalocsa, Majorossy János, esperes.

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevellel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmi, u. m. **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása nemely esetben meglepő, amennyiben gyakran idűlőbb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona**, — erősebb üveg **2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** úr gyógyszerárában Király-utca 12. és dr. **Egger A.** úr gyógyszerárában Váci-körút 17. sz. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S. A. UJHELY, 129 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyiszintén: **Róthszeknek V. Emil, Tóth Béla** úr ak gyógyszerárákban.

Őszi és téli

idényre a legújabb és legjobb minőségű

angol, francia és belföldi

gyapjuszöveink megérkeztek.

Kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

melyek saját műhelyünkben a legjobb minőségű gyapjuszövetből és a legújabb divat szerint készültek, mindenkor legnagyobb választékban szabott ár mellett a legjutányosabban árusítjuk.

A nagyérdemű közönség és tisztelt vevőink szives pártfogását kérve, maradtunk

tisztelettel

Szedlák és Vámos

férfi szabók.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkáért”

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

VI. Podmaniczky-utca 45.

Debreczen,

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle színehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szőnyegeket és butorszöveket, **kőzímunkákat**, kezttyüket és mindenféle függönyöket stb.

Női tolették egészben és felbontva festetnek.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.

Festésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint megújítva, azonnal használható állapotban adtnak vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Gyár: Tiszafüred

Nagyvárad,

főút, Orsolya-zárda mellett.

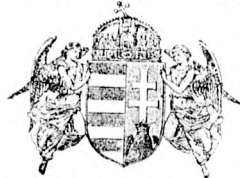
Gyöngyös,

Főter.

Eger,

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

NOVOTNY ANTAL

harangöntőde és vasharanglábgyár Temesvár-Gyárváros

ajánlja magát a t. e. közönségnek és községeknek minden nagyságu harangok ujra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, úgy hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, miáltal a harang a megpedesztől megóvatik.

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett, állukasztott, szabadalmazott

HARANGJAIT,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronávali felszerelését, vertvas-harang állványokat, minden nagyságu óraharangokat. — 300 kgr. és azon aluli harangok mindig raktáron vannak. — Költségvetésekkel és képes árlapokkal díjmentesen és ingyen szolgálok.

„Az ezredéves orsz. kiállításon Budapesten 1896. Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.”

Nyomatott Hofmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.